

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ S.G. ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 46558/12)

ΑΠΟΦΑΣΗ

*Η παρούσα έκδοση διορθώθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2017
σύμφωνα με το άρθρο 81 του κανονισμού του Δικαστηρίου*

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
18 Μαΐου 2017

*Η απόφαση αυτή είναι τελεσίδικη. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς
την μορφή.*

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

Στην υπόθεση S.G. κατά Ελλάδας.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Ledi Bianku, πρόεδρος,

Aleš Pejchal,

Armen Harutyunyan, δικαστές,

και Renata Degener, αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 25 Απριλίου 2017,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 46558/12) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, με την οποία ένας Ιρανός υπήκοος, ο κ. S.G. («ο προσφεύγων») προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 13 Ιουλίου 2012 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»). Η πρόεδρος τμήματος δέχθηκε το αίτημα μη κοινοποίησης της ταυτότητας η οποία διατυπώθηκε από τον προσφεύγοντα (άρθρο 47 § 4 του Κανονισμού του Δικαστηρίου).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από την κυρία Μ. Τζεφεράκου, δικηγόρο του Συλλόγου της Αθήνας. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από την εντεταλμένη του αντιπροσώπου της, κυρία Α. Μαγριππή, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

3. Στις 8 Μαρτίου 2016, οι αιτιάσεις οι ελκόμενες από τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης σχετικά με τις ανεπάρκειες του συστήματος εξέτασης εκ μέρους των αρχών της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος καθώς και με τις συνθήκες διαβίωσης του ενδιαφερομένου αφού αφέθηκε ελεύθερος κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση, η δε προσφυγή κηρύχθηκε απαράδεκτη κατά τα λοιπά, σύμφωνα με το άρθρο 54 § 3 του Κανονισμού.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως αυτά εκτέθηκαν από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

5. Ο προσφεύγων, δημοσιογράφος και σκηνοθέτης ταινιών και ντοκιμαντέρ, ήταν ένας αντιφρονών του ιρανικού καθεστώτος.

6. Αυτός ήλθε στην Ελλάδα στις 22 Αυγούστου 2011 και συνελήφθη από τις αρχές. Ισχυρίζεται ότι είχε ζητήσει τότε άσυλο, αλλά, κατά τα λεγόμενά του, οι αρχές δεν καταχώρισαν την αίτησή του. Παρέμεινε έξι ημέρες έξω από το κτήριο του συνοριακού φυλακίου του Τυχερού αναμένοντας την καταγραφή του από τις αρχές.

7. Στις 29 Αυγούστου 2011, η σύλληψη του προσφεύγοντος καταγράφηκε. Την ίδια ημέρα, αυτός παρουσιάστηκε στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών της Αλεξανδρούπολης.

8. Στις 31 Αυγούστου 2011, ο τελευταίος αποφάσισε να μην ασκήσει ποινική δίωξη κατά του προσφεύγοντος προκειμένου να μπορεί αυτός να αποτελέσει το αντικείμενο μιας απέλασης προς την χώρα προέλευσής του

(απόφαση αριθ. 838/2011). Εν τούτοις, η εν λόγω απέλαση δεν πραγματοποιήθηκε.

9. Την ίδια ημέρα, ο επικεφαλής της αστυνομικής διεύθυνσης Αλεξανδρούπολης αποφάσισε να θέσει τον προσφεύγοντα υπό προσωρινή κράτηση μέχρις ότου ληφθεί απόφαση σχετικά με την απέλασή του, εντός μιας μέγιστης προθεσμίας τριών ημερών, όπως και έγινε (απόφαση αριθ, 9760/20-4567/14-α). Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, κατά την διάρκεια της κράτησής του, δεν έλαβε οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με το καθεστώς του ή με τα δικαιώματά του, ότι όλα τα έγγραφα του κοινοποιήθηκαν στην ελληνική γλώσσα και χωρίς να υπάρχει διερμηνέας και ότι δεν μπόρεσε να τύχει νομικής υποστήριξης, η οποία δεν προβλεπόταν την εποχή εκείνη.

10. Με την από 3 Σεπτεμβρίου 2011 απόφασή του, ο επικεφαλής της αστυνομικής διεύθυνσης Αλεξανδρούπολης διέταξε την απέλαση του προσφεύγοντος λόγω παράβασης του άρθρου 83 του νόμου 3386/2005. Διέταξε επίσης την διατήρηση του ενδιαφερομένου υπό κράτηση για διάστημα έξι μηνών κατ'ανώτατο όριο για τον λόγο ότι αυτός ήταν ύποπτος φυγής. Από την δικογραφία προκύπτει ότι ο προσφεύγων κρατήθηκε στους χώρους των συνοριακών φυλακών του Τυχερού, των Φερρών και του Σουφλίου.

11. Σε μία ημερομηνία η οποία δεν προσδιορίζεται στην δικογραφία, οι ελληνικές αρχές κατέθεσαν αίτημα ενώπιον των τουρκικών αρχών προκειμένου να αποσταλεί ο προσφεύγων στην Τουρκία δυνάμει του Πρωτοκόλλου επανεισδοχής των αλλοδαπών που έχει υπογραφεί μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας.

12. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι κατέθεσε αίτηση ασύλου στις 5 Σεπτεμβρίου 2011. Κατά την Κυβέρνηση, αυτό συνέβη μόλις στις 15 Σεπτεμβρίου 2011.

13. Την τελευταία αυτή ημερομηνία, η αίτηση αυτή καταχωρίστηκε επισήμως. Ο προσφεύγων δήλωσε ότι ήθελε να συναντήσει τον αδελφό του στην Νορβηγία, όπου είχε χορηγηθεί στον τελευταίο το καθεστώς του πρόσφυγα.

14. Την 1^η Νοεμβρίου 2011, το γραφείο «Δουβλίνου» του αρχηγείου της ελληνικής αστυνομίας έστειλε ένα αίτημα στην εθνική μονάδα «Δουβλίνου» της Νορβηγίας προκειμένου να αναλάβει η τελευταία την ευθύνη της εξέτασης της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος.

15. Στις 20 Νοεμβρίου 2011, οι νορβηγικές αρχές απάντησαν αρνητικά στο αίτημα αυτό.

16. Στις 10 Δεκεμβρίου 2011, ο προσφεύγων μετέχθη στην αστυνομική διεύθυνση Ορεστιάδας για μία συνέντευξη σχετικά με την αίτησή του για χορήγηση ασύλου. Αυτός ισχυρίζεται ότι δεν είχε ενημερωθεί εκ των προτέρων για την μεταγωγή αυτή και, καρά συνέπεια, δεν είχε την δυνατότητα να ειδοποιήσει τον δικηγόρο του προκειμένου να τύχει της συνδρομής του στην διάρκεια της συνέντευξης.

17. Στις 16 Δεκεμβρίου 2011, ο επικεφαλής της αστυνομικής διεύθυνσης Ορεστιάδας απέρριψε την αίτηση ασύλου του προσφεύγοντος και διέταξε την εκτέλεση της απόφασης απέλασης εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης (απόφαση αριθ. 5401/1-Α/691-ια).

18. Στις 13 Ιανουαρίου 2012, η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα. Την ίδια ημέρα αυτός κατέθεσε μία προσφυγή κατά της εν λόγω απόφασης. Την ίδια πάντοτε ημερομηνία, ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος και του χορηγήθηκε μία κάρτα αιτούντος άσυλο, με ισχύ μέχρι τις 12 Απριλίου 2012. Η κάρτα αυτή ανέφερε «Αθήνα» ως διεύθυνση κατοικίας. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, κατά την απόλυση του προσφεύγοντος, οι αρχές είχαν υπενθυμίσει στον ενδιαφερόμενο ότι όφειλε να παρουσιαστεί εντός προθεσμίας δέκα ημερών στο τμήμα ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής προκειμένου να καταγραφεί εκεί και να δηλώσει εκεί την μόνιμη διεύθυνσή του και τον αριθμό του τηλεφώνου του.

19. Ο προσφεύγων αναφέρει ότι δήλωσε στις αρχές ότι δεν διέθετε κατάλυμα, αλλά ότι αυτές δεν τον ενημέρωσαν για την δυνατότητα να τύχει μιας δομής υποδοχής.

20. Στις 4 Δεκεμβρίου 2014, ο διευθυντής του τμήματος ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής θεώρησε ότι ο προσφεύγων είχε παραιτηθεί σιωπηρά της προσφυγής του για τον λόγο ότι δεν είχε παρουσιαστεί στις αρχές προκειμένου να ζητήσει την ανανέωση της κάρτας αιτούντος ασύλου του (απόφαση αριθ. 5401/1-A/691-ιστ).

21. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, μετά την απόλυσή του, διέμεινε στην Αθήνα κάτω από εξευτελιστικές συνθήκες, χωρίς μόνιμη στέγη, χωρίς πρόσβαση σε τουαλέτες, σε τροφή και σε νερό και χωρίς να μπορεί να τύχει μιας δομής υποδοχής.

22. Το ζήτημα του κατά πόσον ο προσφεύγων κατέθεσε μία αίτηση ενώπιον του Υπουργείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης για να τύχει μιας δομής υποδοχής ή μιας υλικής και οικονομικής συνδρομής, σύμφωνα με το

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

προεδρικό διάταγμα 220/2007, αμφισβητείται από τους διαδίκους. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δεν κατέθεσε τέτοια αίτηση. Ο προσφεύγων υπέβαλε στο Δικαστήριο, μαζί με τις παρατηρήσεις του, ένα αντίγραφο εν λόγω αίτησης, συνοδευόμενη από μία βεβαίωση παραλαβής από την αρμόδια υπηρεσία. Βάσει του εγγράφου αυτού, ο προσφεύγων συνέταξε την αίτησή του στις 15 Φεβρουαρίου 2012 και την κατέθεσε στις 5 Μαρτίου 2012. Από την δικογραφία προκύπτει ότι οι αρχές δεν απάντησαν.

23. Τον Απρίλιο 2012, ο προσφεύγων έφυγε από την Ελλάδα και μετέβη στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου του χορηγήθηκε το καθεστώς του πρόσφυγα στις 8 Μαΐου 2012.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

24. Το εθνικό δίκαιο και η πρακτική που έχουν εφαρμογή εν προκειμένω περιγράφονται στις αποφάσεις *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας* ([GC], αριθ. 30696/09, CEDH 2011), *Bygylashvili κατά Ελλάδας* (αριθ. 58164/10, 25 Σεπτεμβρίου 2012), *Berjamaj κατά Ελλάδας* (αριθ. 36657/11, 2 Μαΐου 2013), *A.F. κατά Ελλάδας* (αριθ. 53709/11, 13 Ιουνίου 2013), *H orshill κατά Ελλάδας* (αριθ. 70427/11, 1^η Αυγούστου 2013), *Khuroshvili κατά Ελλάδας* (αριθ. 58165/10, 12 Δεκεμβρίου 2013), και *B.M. κατά Ελλάδας* (αριθ. 53608/11, 19 Δεκεμβρίου 2013).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 13 ΛΟΓΩ ΤΩΝ

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
ΑΠΕΛΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ/Η ΤΟ ΙΡΑΝ

25. Ο προσφεύγων καταγγέλλει τις ανεπάρκειες του συστήματος εξέτασης εκ μέρους των αρχών της αίτησης ασύλου του και ισχυρίζεται ότι αυτή δεν καταχωρίστηκε αμέσως. Παραπονείται επίσης για τον κίνδυνο απέλασης στην Τουρκία και/ή το Ιράν. Επικαλείται τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης, τα οποία ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 3

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικές.»

Άρθρο 13

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

A. Επιχειρηματολογία των διαδίκων

26. Η Κυβέρνηση προβάλλει την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν τήρησε την προβλεπόμενη από τον νόμο διαδικασία και δεν παρουσιάστηκε ενώπιον του τμήματος ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής προκειμένου να δηλώσει την διεύθυνσή του, να ανανεώσει την κάρτα του ως αιτούντος άσυλο και να εξασφαλίσει ότι η προσφυγή του θα εξεταστεί. Προσθέτει ότι, αντιθέτως, ο

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

ενδιαφερόμενος είχε φύγει από την Ελλάδα και ότι οι αρχές είχαν θεωρήσει ότι αυτός είχε σιωπηρά παραιτηθεί της προσφυγής του.

27. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, στις υποθέσεις *E.A. κατά Ελλάδας* (αριθ. 74308/10, 30 Ιουλίου 2015) και *R.T. κατά Ελλάδας* (αριθ. 5124/11, 11 Φεβρουαρίου 2016), το Δικαστήριο έχει ήδη συμπεράνει την παραβίαση των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης λόγω των ανεπαρκειών της διαδικασίας χορήγησης ασύλου, και τούτο παρά το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες είχαν εγκαταλείψει την Ελλάδα πριν εξετασθούν οι αιτήσεις ασύλου τους στον δεύτερο βαθμό.

B. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

1. Όσον αφορά τον ισχυρισμό περί ανεπαρκειών στην εξέταση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης, δεν μπορεί να επιληφθεί μιας προσφυγής παρά μόνον μετά την εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων και εντός προθεσμίας έξι μηνών από την έκδοση της τελεσίδικης εθνικής απόφασης.

29. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, ακόμη και αν υπήρξε κάποια καθυστέρηση στην καταχώριση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος, η συνθήκη αυτή δεν είχε επίπτωση στην κατάσταση του ενδιαφερόμενου. Σημειώνει εξάλλου ότι, μετά την απόλυσή του, στις 13 Ιανουαρίου 2012, ο προσφεύγων δεν παρουσιάστηκε ενώπιον του τμήματος ασύλου της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής. Σημειώνει ως παράδειγμα ότι ο ενδιαφερόμενος δεν ανανέωσε την κάρτα του ως αιτούντος άσυλο, η ισχύς της οποίας έληγε στις 12 Απριλίου 2012, και ότι αυτή η έλλειψη ανανέωσης

οδήγησε τις αρμόδιες αρχές να αναστείλουν την εξέταση της αίτησης ασύλου. Αν και το γεγονός ότι ο προσφεύγων μετέβη στο Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να εξηγήσει την αδράνειά του, παραμένει γεγονός ότι, με τον τρόπο αυτό, ο ενδιαφερόμενος δεν έδωσε στις εθνικές αρχές, εν προκειμένω στην επιτροπή προσφυγών, την δυνατότητα να αποφανθούν επί του κινδύνου τον οποίο διέτρεχε να υποστεί μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης σε περίπτωση απέλασης στο Ιράν (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *B.M. κατά Ελλάδας*, §§ 82-84). Το Δικαστήριο σημειώνει ότι, αντίθετα προς την προαναφερόμενη υπόθεση *A.E. κατά Ελλάδας*, ο προσφεύγων είχε εν προκειμένω γνώση ότι η αίτηση ασύλου του μπορούσε να εξεταστεί από δευτεροβάθμιο όργανο. Εξάλλου, και αντίθετα με την προαναφερόμενη υπόθεση *R.T. κατά Ελλάδας*, ο προσφεύγων δεν απομακρύνθηκε από την ελληνική επικράτεια ενόσω η αίτηση ασύλου του ήταν εκκρεμής, αλλά έφυγε αυτοβούλως.

30. Έπεται ότι ο προσφεύγων δεν εξάντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα όσον αφορά την αιτίαση την σχετική με το άρθρο 3 της Σύμβασης. Αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει συνεπώς να απορριφθεί, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 13 της Σύμβασης πρέπει να απορριφθεί λόγω πρόδηλης έλλειψης βασιμότητας, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

2. Όσον αφορά τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος σύμφωνα με τον οποίο αυτός κινδύνευσε να απελαθεί στην Τουρκία και στην συνέχεια στο Ιράν.

31. Όσον αφορά το δεύτερο μέρος της αιτίας, ήτοι τον κίνδυνο απέλασης του προσφεύγοντος στην Τουρκία και στην συνέχεια στο Ιράν, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο ενδιαφερόμενος έφυγε από την Ελλάδα και μετέβη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Έπεται ότι ο προσφεύγων δεν είχε την ιδιότητα του θύματος ως προς τούτο και ότι αυτό το τμήμα της αιτίας πρέπει να κηρυχθεί ασύμβατο *ratione personae* προς την Σύμβαση και να απορριφθεί, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 αυτής. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 13 της Σύμβασης πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΟΣ

32. Επικαλούμενος το άρθρο 3 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται για την κατάσταση πλήρους ένδειας στην οποία αυτός βρέθηκε κατά την απόλυσή του.

A. Επιχειρηματολογία των διαδίκων

33. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την αιτίαση αυτή ως προδήλως αβάσιμη και εκτιμά ότι σε κάθε περίπτωση αυτή είναι αόριστη και αστήρικτη. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων ουδέποτε κατέθεσε αίτηση στέγασης ενώπιον των αρμοδίων αρχών και ότι αυτές βεβαίωσαν ότι ουδέποτε βρήκαν τέτοια αίτηση στα αρχεία τους. Εξάλλου, η Κυβέρνηση αναφέρει ότι, από τις 13 Ιανουαρίου 2012, ήτοι από τότε που είχε αφηθεί

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

ελεύθερος, ο προσφεύγων δεν παρέμεινε σε επαφή με τις αρχές και ότι, τουλάχιστον από τις 13 Ιουλίου 2012, ημερομηνία κατάθεσης της προσφυγής του, ο προσφεύγων κατοικεί στο Ηνωμένο Βασίλειο. Προσθέτει ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο προσφεύγων διέμεινε επί ένα διάστημα στην Ελλάδα πριν να μεταβεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι υπέφερε εκεί από ακραία φτώχεια, δεν αναφέρει ότι είχε ενημερώσει τις αρχές σχετικά με τον τόπο διαμονής του και τις συνθήκες διαβίωσής του μετά την απόλυσή του και δεν ισχυρίζεται ότι είχε γνωστοποιήσει την κατάστασή του στις αρχές.

34. Η Κυβέρνηση εκτιμά ως προς το ζήτημα αυτό ότι, αντίθετα με την (προαναφερθείσα) υπόθεση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, εν προκειμένω, οι αρμόδιες αρχές δεν είχαν ενημερωθεί, σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα αριθ. 220/2007 και με την οδηγία 2003/9/EK της 27 Ιανουαρίου 2003 (ευρωπαϊκή οδηγία *Accueil*), ότι ο προσφεύγων είχε ανάγκη στέγης, κατά τρόπο ώστε να μην μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για τις συνθήκες διαβίωσης του ενδιαφερομένου.

35. Ο προσφεύγων απαντά ότι έχει ήδη υποβάλει στο Δικαστήριο ένα αντίγραφο της αίτησης στέγασής του που κατέθεσε ενώπιον των αρμοδίων αρχών, γεγονός που αποδεικνύει, κατά την άποψή του, ότι είχε γνωστοποιήσει την κατάστασή του στις αρχές. Προσθέτει ότι, σε κάθε περίπτωση, ουδέποτε ενημερώθηκε από τις αρχές σχετικά με την δυνατότητά του να καταθέσει αίτηση προκειμένου να επωφεληθεί μιας δομής υποδοχής ή μιας υλική και οικονομικής συνδρομής. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ακόμη ότι, σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, οι αρχές είχαν την ευθύνη να προβούν σε μία αξιολόγηση της ατομικής κατάστασής

του προκειμένου να διαπιστώσουν αν διέθετε επαρκή μέσα και να καθορίσουν το ύψος της οικονομικής βοήθειας που θα του παρείχαν ενδεχομένως, ενώ τούτο δεν συνέβη εν προκειμένω. Εκθέτει εκ νέου τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έζησε μετά την απόλυσή του και ισχυρίζεται ότι έκανε ό,τι θα μπορούσε λογικά να απαιτηθεί από αυτόν για να ενημερώσει τις αρχές σχετικά με την απελπισία μέσα στην οποία ζούσε. Δηλώνει ότι αυτές οι συνθήκες διαβίωσης είχαν προξενήσει σε αυτόν αισθήματα φόβου, αγωνίας και κατωτερότητας. Εκτιμά συνεπώς ότι η κατάσταση την οποία βίωσε μπορεί να χαρακτηριστεί ως εξευτελιστική και να εμπίπτει στην απαγόρευση που ορίζεται από το άρθρο 3 της Σύμβασης.

B. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

36. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει ήδη ενσκύψει στις συνθήκες διαβίωσης στην Ελλάδα των αιτούντων άσυλο, οι οποίοι αφήνονται στην τύχη τους και ζουν επί μακρόν σε κατάσταση ακραίας ένδειας, στην (προαναφερθείσα) απόφαση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*. Στην απόφαση αυτή (ομοίως, § 263), το Δικαστήριο είχε κρίνει ως εξής:

«(...)έχοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που βαρύνουν τις ελληνικές αρχές λόγω της οδηγίας *Accueil* (ανωτέρω παρ. 84), το Δικαστήριο έχει την άποψη ότι δεν έλαβαν δεόντως υπόψη την ευαισθησία του προσφεύγοντα ως αιτούντα άσυλο και πρέπει να θεωρηθούν υπεύθυνες, λόγω της παθητικότητάς τους, για τις συνθήκες στις οποίες βρέθηκε για μήνες, ζώντας στον δρόμο, χωρίς πόρους, χωρίς πρόσβαση σε τουαλέτες, χωρίς να έχει κανένα μέσο για να καλύψει τις βασικές ανάγκες του. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων

υπήρξε θύμα εξευτελιστικής μεταχείρισης που έδειχνε έλλειψη σεβασμού στην αξιοπρέπειά τους και ότι η κατάσταση αυτή δημιούργησε στον προσφεύγοντα αισθήματα φόβου, άγχους ή κατωτερότητας ικανά να τον οδηγήσουν στην απελπισία. Θεωρεί ότι τέτοιες συνθήκες διαβίωσης, σε συνδυασμό με την παρατεταμένη αβεβαιότητα στην οποία έμεινε και την ολική απουσία προοπτικής να δει την κατάστασή του να βελτιώνεται, άγγιξαν το όριο βαρύτητας που απαιτεί το άρθρο 3 της Σύμβασης.»

37. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι σκέψεις αυτές έχουν επίσης εφαρμογή στις περιστάσεις της παρούσας περίπτωσης. Παρατηρεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της αίτησης του προσφεύγοντος που κατατέθηκε ενώπιον του Υπουργείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης και το αποδεικτικό παραλαβής που έχει τεθεί πάνω στην αίτηση αυτή, της οποίας έλαβε αντίγραφο, ο ενδιαφερόμενος είχε πράγματι ζητήσει, στις 5 Μαρτίου 2012, από την αρμόδια υπηρεσία να του βρει μία δομή υποδοχής ή να τύχει υλικής και οικονομικής συνδρομής (πιο πάνω παράγραφος 22). Εν τούτοις, από την δικογραφία διαπιστώνει ότι καμία απάντηση δεν δόθηκε στον προσφεύγοντα, ενώ οι αρχές δεν μπορούσαν να αγνοούν ότι αυτός στερούνταν κατοικίας στην Ελλάδα.

38. Εξάλλου, το Δικαστήριο σημειώνει, αφενός, ότι στην Ελλάδα υπάρχουν λίγες θέσεις στα κέντρα υποδοχής προκειμένου να αντιμετωπίσουν την φιλοξενία δεκάδων χιλιάδων αιτούντων άσυλο και, αφετέρου, ότι η πρόσβαση στην αγορά εργασίας περιλαμβάνει διοικητικά αλλά και πρακτικά εμπόδια οφειλόμενα στην απουσία οποιουδήποτε

δικτύου υποστήριξης και στο γενικό πλαίσιο οικονομικής κρίσης (προαναφερθείσα απόφαση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, §§ 258 και 261).

39. Υπό τις συνθήκες αυτές και λαμβανομένων υπόψη των υποχρεώσεων που βαρύνουν τις ελληνικές αρχές δυνάμει της οδηγίας *Accueil* (προαναφερθείσα απόφαση *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας*, § 263), το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι αρχές παρέβησαν την υποχρέωσή τους να εξασφαλίσουν στον προσφεύγοντα συνθήκες διαβίωσης σύμφωνες με το άρθρο 3 της Σύμβασης τουλάχιστον από τις 5 Μαρτίου 2012, όταν ο προσφεύγων κατέθεσε επισήμως την αίτησή του ενώπιον του Υπουργείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης,

40. Έπεται ότι ο προσφεύγων βρέθηκε, εξαιτίας των αρχών, σε μία κατάσταση εξευτελιστική και αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης. Ως εκ τούτου, υπήρξε παραβίαση της διάταξης αυτής από την εν λόγω αιτία.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

41. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

42. Ο προσφεύγων αξιώνει 7.000 ευρώ (EUR) για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

43. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το αξιούμενο ποσό είναι υπέρογκο και αυθαίρετο και υποστηρίζει ότι η διαπίστωση παραβίασης θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

44. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπέστη μία ηθική βλάβη εξαιτίας της παραβίασης του προστατευομένου από το άρθρο 3 της Σύμβασης δικαιωμάτων του λόγω των συνθηκών διαβίωσής του μετά την απόλυσή του. Εκτιμά ότι αυτή η ηθική βλάβη δεν αποκαθίσταται επαρκώς με την διαπίστωση της παραβίασης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, θεωρεί ότι πρέπει να επιδικαστεί στον προσφεύγοντα το ποσό των 2.500 EUR για την ηθική βλάβη του, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

45. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι προσφεύγων δεν προβάλλει κάποιο αίτημα καταβολής των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης. Δεν του επιδικάζει συνεπώς οποιοδήποτε ποσό για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

46. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από το άρθρο 3 της Σύμβασης όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης του προσφεύγοντος μετά την απόλυσή του, και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης εξαιτίας των συνθηκών διαβίωσης του προσφεύγοντος μετά την απόλυσή του.
3. *Αποφαίνεται*
 - (α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών¹, 2.500 EUR (δύο χιλιάδες πεντακόσια ευρώ) για την ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται για τον φόρο,
 - (β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.
4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

IK

¹ Διορθώθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2017: η φράση «από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης» απαλείφθηκε.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε
εγγράφως στις 18 Μαΐου 2016, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3
του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Renata Degener

Βοηθός Γραμματέα

(υπογραφή)

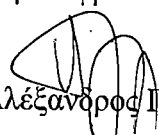
Ledi Bianku

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2017

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS